

Nr 209.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående ändring i förordningen den 30 april 1943 (nr 206) om utskyldsbetalning genom erkända skatteförmedlingskassor; given Stockholms slott den 3 mars 1944.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till förordning angående ändring i förordningen den 30 april 1943 (nr 206) om utskyldsbetalning genom erkända skatteförmedlingskassor.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Förslag
till
**förordning angående ändring i förordningen den 30 april 1943
(nr 206) om utskyldsbetalning genom erkända skatte-
förmedlingskassor.**

Härigenom förordnas, att i förordningen den 30 april 1943 om utskyldsbe-
talning genom erkända skatteförmedlingskassor skall såsom 14 § införas ne-
dan intagna bestämmelse samt att nuvarande 14 § skall betecknas 15 §.

14 §.

Vad i 1—13 §§ stadgas skall äga motsvarande tillämpning beträffande ut-
skyldsbetalning genom statens intressekontor.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1944.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:ts Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 mars 1944.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, QUENSEL, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF, RUBBESTAD.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler efter gemensam beredning med chefen för kommunikationsdepartementet fråga om rätt för skattskyldig, som ansluter sig till statens intressekontor, att i vissa fall åtnjuta anstånd med utskyldsbetalning. Föredraganden anför därvid följande.

Vid 1943 års riksdag genomfördes en särskild lagstiftning rörande skatteförmedlingsverksamheten. Huvudbestämmelserna i ämnet innefattas i förordningen den 30 april 1943 (nr 205) om erkända skatteförmedlingskassor och förordningen samma dag (nr 206) om utskyldsbetalning genom erkända skatteförmedlingskassor.

Enligt 1 § förstnämnda förordning förstås med skatteförmedlingskassa inrättning med ändamål att, uteslutande eller i förening med annan betalningsförmedling, på uppdrag av skattskyldig ombesörja betalning av denne påförda utskylder medelst belopp, som enligt fastställd plan inflyta genom avdrag å den skattskyldiges avlöning eller pension eller å annan av honom åtnjuten periodisk intäkt eller ock genom direkta inbetalningar från den skattskyldige. I 2 § samma förordning stadgas, att skatteförmedlingskassa, som förmedlar utskyldsbetalning endast för fysiska personer, må av länsstyrelsen i det län, där kassans förvaltning utövas, antagas till erkänd skatteförmedlingskassa, dock att vad nu sagts icke skall äga tillämpning beträffande statens intressekontor. Vidare har i 12 § stadgats skyldighet för arbetsgivare att vid utbetalning av lön eller pension till arbetstagare eller förutvarande arbetstagare, som är ansluten till erkänd skatteförmedlingskassa eller statens intressekontor, på begäran av kassan eller kontoret verkställa avdrag å lönen eller pensionen med så stort belopp, som enligt fastställd plan skall dit inbetalas, så ock att tillhandahålla kassan eller kontoret det avdragna beloppet.

I förordningen om utskyldsbetalning genom erkända skatteförmedlingskassor ha givits särskilda bestämmelser beträffande utskyldsbetalning av skattskyldig, som anslutit sig till erkänd skatteförmedlingskassa. I 1 § föreskrives, att för sådan skattskyldig skall upprättas inbetalningsplan av kassan. Där så erfordras för planens genomförande, må anstånd med utskyldsbetalningen

beviljas den skattskyldige efter vad i förordningen stadgas. Enligt 2 § må den, som ansluter sig till erkänd skatteförmedlingskassa, av kassan beviljas anstånd med erläggande av utskylder, som förfalla till betalning vid de två uppbördsstämmor, vilka utlöpa närmast efter anslutningen; anståndet må dock icke räkna längre än ett år efter utgången av det kvartal, varunder den skattskyldige anslutit sig till kassan. Enligt 3 § äger kassan bevilja motsvarande anstånd med restförda utskylder. Vidare stadgas i 7 §, att utmätningsman äger på framställning av erkänd skatteförmedlingskassa bevilja till kassan ansluten skattskyldig anstånd för längre tid eller i annat fall än i 2 eller 3 § sägs, om så finnes erforderligt för att framdeles förfallande utskylder skola kunna gäldas vid de uppbördsstämmor, varunder utskylderna enligt vederbörliga debetsedlar skola erläggas. Enligt 10 § må indrivningsavgift icke uttagas för utskylder, som förfallit till betalning under det anstånd med deras gäldande åtnjutits.

I en den 26 november 1943 dagtecknad, till Kungl. Maj:t ställd skrivelse har *generalpoststyrelsen* gjort framställning i syfte att statens intressekontor med avseende å anstånd med betalning av utskylder och vad därmed sammanhänger måtte helt likställas med de erkända skatteförmedlingskassorna.

Innan jag närmare går in på generalpoststyrelsens ifrågavarande framställning, torde jag få lämna en redogörelse för de bestämmelser, enligt vilka intressekontorets skatteförmedlingsverksamhet för närvarande regleras.

Genom brev den 12 oktober 1933 till generalpoststyrelsen förordnade Kungl. Maj:t, att vid postgirokontoret skulle från 1934 års ingång tills vidare vara anordnat ett intressekontor för befattningshavare och pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst. Enligt detta brev hade intressekontoret till huvudsaklig uppgift att med medel, som inflöte till intressekontoret genom regelbundna avdrag å vederbörandes avlöning eller pension, ombesörja betalning av skatt samt, jämte skatt, andra mera regelbundet förekommande personliga utgifter. I samma brev föreskrevs vidare, att vid utbetalningar från intressekontoret skulle iakttagas, att kontoret icke vid något tillfälle hade utestående tillgodohavande hos vederbörande befattningshavare till högre belopp än det, som enligt träffad överenskommelse månatligen avdrogs å hans avlöning för kontorets räkning.

Genom brev den 30 april 1936 förordnade Kungl. Maj:t, att intressekontoret finge med medel, som inflöte till kontoret genom regelbundna inbetalningar, ombesörja betalning av skatt samt, jämte skatt, andra mera regelbundet förekommande personliga utgifter jämväl åt person, som icke vore befattningshavare eller pensionerad f. d. befattningshavare i statens tjänst, samt att intressekontoret finge verkställa utbetalning för dylik persons räkning eller för pensionerad f. d. befattningshavare i statens tjänst, även om därigenom underskott skulle uppkomma å vederbörandes konto hos kontoret, under förutsättning att för underskottet ställts säkerhet, som av generalpoststyrelsen godkänts.

Sedermera har Kungl. Maj:t i särskilda brev förordnat, att i brevet den 30 april 1936 omförmäld säkerhet för underskott icke behöver ställas av pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst, ej heller av lärare eller pensionerade f. d. lärare vid folk- och småskolor, kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor eller av präster, vilkas huvudsakliga lön utbetalas av statskontoret, stiftsnämnd eller kyrkoråd, vilket senare åtagit sig att redovisa vederbörliga löneavdrag till intressekontoret. Vid utbetalningar för sådana medlemmars räkning skall dock iakttagas, att intressekontoret icke vid något tillfälle har utestående tillgodohavande hos vederbörande till högre belopp än det, som enligt träffad överenskommelse månatligen avdrages på hans avlöning eller pension för kontorets räkning.

Slutligen har Kungl. Maj:t i samband med lagstiftningen om de erkända skatteförmedlingskassorna, enligt brev till statskontoret den 14 maj 1943, funnit gott medgiva att — såvitt angår befattningshavare i statens tjänst eller därmed jämställd, som efter den 30 juni 1943 ansluter sig till statens intressekontor — intressekontoret må tillsvidare under budgetåret 1943/44, i den mån så finnes erforderligt för erläggande av de utskylder, som förfalla till betalning vid de två uppbördsstämmor (uppbördsterminer), vilka utlöpa närmast efter anslutningen, överdraga vederbörandes konto med ett belopp, motsvarande summan av nämnda båda utskyldsbelopp.

I detta sammanhang torde jag få nämna, att i det sakkunnigbetänkande, som låg till grund för 1943 års lagstiftning om de erkända skatteförmedlingskassorna (SOU 1942: 21), jämväl berördes frågan om huru utskyldsbetalning skulle kunna underlättas för dem, som anslutit sig till statens intressekontor. De sakkunniga uttalade sålunda, att det beträffande intressekontoret syntes möjligt att nå det angivna syftet på annan väg än genom beviljande av anstånd med utskyldernas betalning. Enligt de sakkunnigas mening förefunnes icke hinder för att medgiva intressekontoret en utvidgad överdragningsrätt, så att intressekontoret finge disponera medel för gäldande av nyfyllträdande medlemmars närmast förfallande två utskyldsbelopp, och detta medgivande syntes kunna utsträckas jämväl till sådana medlemmar, som icke vore statliga befattningshavare eller pensionerade f. d. statliga befattningshavare eller därmed jämställda. Häremot skulle då enligt de sakkunniga svara en skyldighet för uppbördsmyndigheterna att — då ett på detta sätt förskottat belopp icke i föreskriven ordning gäldades till intressekontoret — på anmälan av intressekontoret uppdebitera bristen i och för restindrivning samt restituera beloppet i fråga till intressekontoret.

Vid anmälan inför Kungl. Maj:t den 19 februari 1943 av frågan om anslag åt statens intressekontor för budgetåret 1943/44 (proposition nr 73) tillstyrkte jag för egen del, att intressekontorets överdragningsrätt försöksvis utvidgades till att, på sätt de sakkunniga föreslagit, avse närmast förfallande två utskyldsbelopp. Emellertid uttalade jag, att ett slutligt ståndpunktstagande i frågan borde få anstå tills någon erfarenhet vunnits om verkningarna av denna åtgärd.

Vidare torde jag få erinra om att Kungl. Maj:t samtidigt med utfärdandet av brevet till statskontoret den 14 maj 1943 uppdrog åt generalpoststyrelsen att utreda frågan om eventuell utvidgning av överdragningsrätten för sådana till intressekontoret anslutna personer, som icke vore befattningshavare i statens tjänst eller därmed jämställda, samt att inkomma med de förslag vartill utredningen kunde föranleda.

I sin förenämnda skrivelse den 26 november 1943 har *generalpoststyrelsen* anfört, att överdragning av statliga befattningshavares och med dem jämställda personers intressekonton vid betalning av utskylder och andra utgifter förekommit i betydande omfattning under statens intressekontors hittillsvarande verksamhet. Några förluster för intressekontoret till följd av sådan överdragning hade emellertid praktiskt taget icke uppstått. Den enligt Kungl. Maj:ts brev den 14 maj 1943 medgivna särskilda överdragningsrätten, som ju endast avsåge att underlätta utskyltsbetalningen för till intressekontoret nyan slutna statsanställda och därmed jämställda personer, torde knappast innebära någon nämnvärd ökad risk för förlust. Det syntes därför icke vara behövt att i anledning av den sålunda utökade överdragningsrätten föreskriva skyldighet för uppbördsmyndigheterna att, på sätt de sakkunniga föreslagit, till intressekontoret restituera av skattskyldig icke gäldat belopp. Annorlunda ställde sig emellertid saken, därest liknande överdragningsrätt skulle tillkomma jämväl sådana till intressekontoret anslutna personer, som icke vore befattningshavare i statens tjänst eller därmed jämställda. Skulle intressekontoret komma att i större omfattning förskottera medel för betalning av utskylder för medlemmar tillhörande nämnda kategori, finge man nog räkna med att förskotterade belopp i åtskilliga fall icke bleve av vederbörande inbetalda till intressekontoret. För att på detta sätt uppkomna brister skulle kunna täckas, syntes enda utvägen vara att använda det föreslagna restitutionsförfarandet. En dylik anordning, som skulle innebära åliggande för uppbördsmyndighet att på anmälan av statens intressekontor uppdebitera bristbelopp i och för restindrivning samt restituera beloppet till intressekontoret, syntes emellertid kunna ge anledning till vissa erinringar.

I fråga om sina betänkligheter i sistnämnda avseende har generalpoststyrelsen anfört följande:

Generalpoststyrelsen tänker härvid närmast på de konsekvenser anordningen i fråga skulle få för kommunernas vidkommande. Att intressekontoret kunde bli nödsakat att hos uppbördsmyndighet begära restitution av tidigare gäldade utskyltsbelopp, måste i varje särskilt fall bero på att vederbörande skattskyldig icke förmått fullfölja den mellan intressekontoret och honom överenskomna betalningsplanen och alltså icke heller betala sin skuld till intressekontoret. Orsaken härtill kan uppenbarligen skifta från fall till fall men torde i allmänhet vara den, att den skattskyldige råkat ut för långvarig sjukdom eller arbetslöshet. Samma orsak kan emellertid uppenbarligen utgöra hinder för uppbördsmyndigheten att indriva skuldbeloppet av den skattskyldige. Avsåg beloppet kommunalskatt, skulle restitutionsförfarande följaktligen innebära, att vederbörande kommun i vissa fall skulle tvingas att till intressekontoret helt eller delvis återbetala tidigare influtna och kanske redan förbrukade skattemedel utan säkerhet för att längre fram få igen beloppet.

Det bör vidare som en olägenhet framhållas, att det för intressekontoret ifrågasatta restitutionsförfarandet för uppbördsmyndigheterna och utmätningsmännen innebär, att handläggningen av intressekontorets och de erkända skatteförmedlingskassornas anståndsärenden måste ske efter två olika metoder, av vilka den för intressekontoret avsedda synes vara mest omständlig.

Generalpoststyrelsen har vidare uttalat, att, även om den genom Kungl. Maj:ts brev den 14 maj 1943 medgivna särskilda överdragningsrätten skulle anses kunna utsträckas till att avse även icke statsanställda personer, skulle statens intressekontor ändock icke bliva i tillfälle att bereda sina medlemmar hjälp vid utskyldsbetalningen i samma omfattning som de erkända skatteförmedlingskassorna. Dessa senare ägde att bevilja nyansluten medlem anstånd icke endast med gäldandet av de två närmast till betalning förfallande utskyldsbeloppen, utan även med betalningen av sådana utskylder, med vilka medlemmen eventuellt resterade vid inträdet i kassan. Visserligen syntes hinder ej möta mot att Kungl. Maj:t bemyndigade statens intressekontor att förskottera medel även för betalning av dylika restskatter. Som en följd härav finge man emellertid säkerligen räkna med åtskilligt flera restitutionsfall, en omständighet som än mer ökade betänkligheterna mot restitutionsförfarandet.

Sedan generalpoststyrelsen erinrat om att erkänd skatteförmedlingskassa ägde att hos utmätningsman föreslå dels att medlem vid inträdet i kassan beviljades anstånd för längre tid än ett år dels ock att medlem även vid senare tillfälle medgäves anstånd om så erfordrades med hänsyn till iråkad arbetslöshet, sjukdom e. d., har generalpoststyrelsen anfört, att dessa möjligheter borde stå även statens intressekontor till buds. Detta förutsatte, att tiden för gäldandet av belopp, som förskotterats av intressekontoret, i förekommande fall kunde utsträckas utöver ett år samt vidare att intressekontoret finge förskottsbeta skatt även för äldre medlem, som tillfälligt blivit ur stånd att göra erforderliga avsättningar till intressekontoret. I sådana fall borde givetvis intressekontoret, i likhet med de erkända kassorna, göra framställning hos vederbörande utmätningsman för erhållande av dennes medgivande.

Generalpoststyrelsen har anfört ytterligare följande:

Då statens intressekontor självfallet är att betrakta som skatteförmedlingskassa, även om det icke ansetts böra inrangeras som en erkänd sådan, och då statens intressekontor vidare är avsett att stå bl. a. alla sådana skattskyldiga till buds, som antingen ej ha tillfälle att ansluta sig till lokal skatte-kassa eller anse sig böra anlita intressekontoret för att erhålla statens garanti för inbetalda medel, synes det självfallet, att statens intressekontor bör vara i stånd att erbjuda sina medlemmar samma förmåner som de erkända skatteförmedlingskassorna. Detta syfte synes bäst kunna vinnas genom att statens intressekontor i avseende å anstånd med betalning av utskylder och vad därmed sammanhänger helt likställas med de erkända skatteförmedlingskassorna. Det torde även för uppbördsmyndigheter och utmätningsmän vara fördelaktigast att få tillämpa samma förfarande gentemot intressekontoret och kassorna.

I enlighet härmed har generalpoststyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte *dels* föreslå riksdagen, att i förordningen om utskyldsbetalning genom

erkända skatteförmedlingskassor infördes en ny paragraf av innehåll, att vad i förordningen stadgades skulle äga tillämpning jämväl beträffande utskyldsbetalning genom statens intressekontor *dels ock* bemyndiga generalpoststyrelsen att meddela erforderliga föreskrifter för statens intressekontor angående redovisning av för gäldande av restförda utskylder inbetalda medel.

Över generalpoststyrelsens förevarande framställning ha, efter remiss, *ytt-randen* avgivits av statskontoret, riksräkenskapsverket, överståthållarämbe-tet (med bifogande av yttrande av t. f. uppbördsintendenten), länsstyrelser-na i Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län, svenska landstingsförbundet, svenska stadsförbundet, föreningen Sveriges stadsfogdar och föreningen Sve-riges landsfiskaler.

I samtliga avgivna yttranden har generalpoststyrelsens framställning till-styrkts eller lämnats utan erinran.

Såsom motivering för sin tillstyrkan har *länsstyrelsen i Malmöhus län* anfört, att till intressekontoret vore anslutna — förutom statliga befattnings-havare — huvudsakligen personer bosatta å orter, där någon erkänd skatte-förmedlingskassa icke finnes. Intressekontoret vore sålunda i viss mån ett komplement till de erkända kassorna. Det syntes därför länsstyrelsen befo-gat, att intressekontoret erhöle möjlighet att i alla avseenden, och sålunda även beträffande anstånd med utskyldsbetalning, bereda sina medlemmar samma förmåner som medlemmarna i erkända skatteförmedlingskassor.

Departements-
chefen.

Under förarbetena till 1943 års lagstiftning ansågs, att några bestämmel-ser om anstånd med utskyldsbetalningen icke erfordrades i fråga om skatt-skyldig, som vore medlem i statens intressekontor. Det resultat som åsyf-tades med anståndsförfarandet kunde, förmenade man, vinnas genom en utökning av den redan förefintliga överdragningsrätten. För intressekonto-rets del medförde 1943 års lagstiftning därför ingen annan ändring i för-hållande till vad som tidigare gällt, än att arbetsgivarens skyldighet att verk-ställa löneavdrag fastställdes att avse jämväl sådana bidrag, som skulle in-flyta till intressekontoret.

Den av generalpoststyrelsen på uppdrag av Kungl. Maj:t verkställda ut-redningen torde ha visat, att betydande olägenheter skulle kunna uppstå, därest överdragningsrätt — utan ställande av säkerhet — medgåves jämväl beträffande sådana till intressekontoret anslutna personer, som icke äro be-fattningshavare i statens tjänst eller därmed likställda. Såsom generalpost-styrelsen framhållit måste man i så fall räkna med att förskotterade belopp i viss utsträckning icke bleve av vederbörande skattskyldiga inbetalda till intressekontoret. I följd härav kunde det inträffa, att kommun, som upp-burit av intressekontoret förskotterad kommunalskatt, bleve nödsakad att till intressekontoret återbetala sådana skattemedel. Även för uppbördsmyndigheterna skulle uppstå ökade svårigheter, därest överdragningsrätten ut-byggs på nu angivet sätt.

I anledning av de befarade olägenheterna har generalpoststyrelsen ut-

talat sig för den lösningen av föreliggande spörsmål, att intressekontoret i stället för att tillerkännas ökad överdragningsrätt helt likställes med de erkända skatteförmedlingskassorna i avseende å rätt att meddela anstånd med betalning av utskylder och vad därmed äger samband. Då en sådan anordning icke synes vara förenad med några olägenheter av det slag här förut angivits, och då generalpoststyrelsens förslag under remissbehandlingen icke mött någon gensaga, anser jag mig böra biträda detsamma. I enlighet härmed förordar jag, att i förordningen om utskyldsbetalning genom erkända skatteförmedlingskassor införes såsom 14 § en bestämmelse av innehåll, att vad i 1—13 §§ stadgas skall äga motsvarande tillämpning beträffande utskyldsbetalning genom statens intressekontor. Samtidigt bör nuvarande 14 § erhålla beteckningen 15 §.

Det är icke avsett, att den nu ifrågasatta författningsändringen skall föranleda, att intressekontorets överdragningsrätt i dess hittillsvarande form skall upphöra eller minskas, dock att förlängning icke torde böra medgivas av den för innevarande budgetår gällande utsträckta överdragningsrätten. Även efter det möjlighet till anstånd med utskyldsbetalningen beretts skattskyldig, som ansluter sig till intressekontoret, kan det vara till gagn för honom, att hans konto där får överdragas. I detta sammanhang må för övrigt framhållas, att vissa sparbanker, som antagits till erkända skatteförmedlingskassor, erbjuda sina medlemmar en dylik förmån.

Frågan om bemyndigande för generalpoststyrelsen att meddela erforderliga föreskrifter för intressekontoret angående redovisning av medel, som inbetalats för gäldande av restförda utskylder, torde först i ett senare sammanhang böra upptagas till avgörande.

Föredraganden hemställer härefter, att ett inom finansdepartementet upprättat förslag till *förordning angående ändring i förordningen den 30 april 1943 (nr 206) om utskyldsbetalning genom erkända skatteförmedlingskassor* måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Birger Öhman.